

תּוֹרֵיַע

שבת החודש

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 675 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בנייה: 777.

עלון מס' 564 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק ז"ל כ"ה אדר ב' תשפ"ב

תּוֹרֵיַע - תּוֹכֵן עֵינֵי הַפְּרָשָׁה

998 פ' 998

- א. דיני טהרת היולדת, קרבנה, ומצות מילת הבן ביום השמיני (יב, א-ח).
- ב. דיני טומאת צרעת:
- א. דיני טומאה בעור הבשר (יג, ט-יז).
- ב. דיני צרעת על מקום שחין, או מְכֹת אש שנתרפאו (יג, יח-כח).
- ג. צרעת הבאה בראש ובזקן, ונתקים (יג, כט-לט).
- ד. דיני המצורע (יג, מה-מו).
- ה. צרעת הבגד (יג, מז-נט).

"אִשָּׁה פִּי תּוֹרֵיַע" (יב, ב)

וברשי: "אמר רבי שמלאי, כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף".

דברי רש"י צריכים ביאור: וכי מאחר ויצירתו של האדם היא לאחר החיות, הבהמות והעופות, לכן צריכה גם תורת הטומאה שלו לבוא לאחר הבהמות, החיות והעופות? ונראה עפ"י המדרש (בראשית רבה) על הפסוק (תהלים קלט, ה): "אַחֲזֹר וְקָדַם צִרְתָּנִי", האדם נברא אחר למעשה בראשית, וקדם למעשה בראשית. אם זכה - אומרים לו: אתה קדמת למלאכי השרת. אם לא זכה - אומרים לו: זבוב קְדָמְךָ, יתוש קְדָמְךָ. ביאר הגר"א, כי האדם מצד נשמתו גדול ממלאכי השרת, ומצד גופו יותר גרוע מבהמות וחיות, שיצר הרע שבגופו יותר רע מבהמות וחיות.

מצד נשמתו, נברא אדם ביום הראשון למעשה בראשית, קודם לבריאת המלאכים.

מצד גופו, נברא האחרון לבריאה, ביום השישי. אם זכה, שהשליט נשמתו על גופו ולא הלך אחר תאוות ליבו, הוא קודם למלאכי השרת, שמצד נשמתו הוא נברא קודם למלאכי השרת.

ואם לא זכה, והשליט גופו על נשמתו והלך אחרי תאוות הגוף, הוא גרוע מבהמות וחיות, לכן גופו נברא אחרון לכולם, ואז אומרים לו: זבוב ויתוש קְדָמְךָ.

בזה נראה לבאר בדברי חז"ל הנ"ל, כמו שבריאתו של האדם היא אחרונה למעשה בראשית, כך תורתו ניתנה לאחר הבהמות והחיות, שענייני טומאה וטהרה אינם אלא מצד גופו של האדם, שמצד פחיתותו הוא מקבל טומאה. אבל מצד נשמתו "נשמה שנתת בי טהורה היא", אין טומאה שולטת כלל בנשמה אלא בגוף, וכיוון שהטומאה עניינה שייך לפחיתות גופו של האדם, ומצד גופו האדם הוא האחרון למעשה בראשית, גם הטומאה שהיא שייכת לפחיתות גופו נכתבה אחרונה לכל הבהמות והחיות שגופו פחות מהם, שהוא אחרון למעשה בראשית.

[רבי דוד כהן שליט"א, סברי מרנן]

of the

בשנה שאינה מעוברת פרשיות תזריע ומצורע הינן מחוברות. פרשת תזריע עוסקת במצות מילה שמעלתה עליונה על מצות התשובה אף שעניינם אחד. מצות התשובה היא מצוה רוחנית כי "עיקר התשובה בלב", בעוד שהמילה היא מצוה גשמית, ודוקא משום שהיא נמשכת למטה בגשמיות מעלתה גדולה יותר.

פוחתת הפרשה: "וביום השמיני ימול בְּשֵׁר עֶרְלָתוֹ" - מדוע המצוה ראשונה שיהודי מקיים בחייו זה ע"י יסורים וצער? מובא בגמרא (מסכת גיטין נז:): על הפסוק (תהלים מד, כג): "כִּי עֲלִיק הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם" - זו מצות מילה.

יש להקשות: מדוע עשה הקב"ה כך שמצוה ראשונה שיהודי מקיים נעשית רק ע"י צער גדול, הרי כשרוצים לחנך אדם עושים את זה במתיקות ובנועם, ומדוע פה עושים ע"י צער כה גדול, ובפרט לפי מה שמובא בירושלמי (כתובות פ"ה, ו') שיש תינוקות שזוכרים כל מה שהיה משעת לידתן.

עוד קשה: מאחר ולא מצוי שילד מת ממצות ברית מילה, איך אמרו בגמרא 'כִּי עֲלִיק הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם' - זו מצות מילה (כן הקשה בשו"ת חת"ס יו"ד ס' רמה).

עוד יש להבין מה שמובא בירושלמי (מ"ק פ"ג, ה"ד) נולד בן זכר במשפחה, נתרפאה כל המשפחה, וה'מהרש"ל' (ס' ע"ג) מבאר שהוא ביום של הברית, צריך להבין מה ההסבר, ונראה: שבחיים יש ניסיונות וקשיים לקיים מצוות, לכן מלמדים אותו מיד בתחילת חייו, שאף כשיש קשיים, גם אז צריכים להשתדל לקיים מצוות אף כשזה בצער, וזה נותן כוח לכל החיים אף בזמנים קשים שיוכלו לעמוד בזה ולקיים תורה ומצוות אף שזה כרוך בקושי גדול.

ובזה מובן מה שאמרו 'כִּי עֲלִיק הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם' - זו מצות מילה, לומר מהיכן יש לעם ישראל את הכח למסור נפשם על קיום התורה והמצוות ולהיהרג על קיומו כל חייו, אומרת הגמרא הכוח מגיע מזה שקיימו מצות מילה בצער ובמסירות והכנסתו ליהדות הגיע במסירות, זה נותן כח לכל החיים. ובזה מובן מדוע מתרפאה המשפחה: שמובא בספרים, המתנהג עם הקב"ה יותר מיכולתו, מתנהג עמו הקב"ה גם שלא על פי הטבע, ואבא שהולך למול את בנו זה יותר מטבעו - שהוא הולך להכאיב צער גדול לבנו הקטן, ועם כל זה מקיימים אותו בשמחה, מידה כנגד מידה כל המשפחה מתרפאים. אף אלו שעל פי הטבע אין רפואה לְמִפְתָּם.

יהודי מעצם היותו חלק אלוק'ה ממעל ממש הוא קדוש, וכדי לגלות את עצם מהותו הוא חייב להימול ביום השמיני להולדתו. זוהי תכלית מצות ברית מילה להסיר את העורלה והקליפה המסתירה את מהות היהודי שקדושתו באה לו מלמעלה וטבועה בעצמיותו.

ובהיות מצות מילה רמז והדרכה לעבודת ה' - "וּמִלְתָּם אֶת עֶרְלַת לְבָבָם" (דברים י', טז), היא שקולה כנגד כל התורה כולה.

ואכן עיקר העבודה היא להסיר את כל הדברים המפריעים לנו בעבודת ה'; ובאין מפריע נוכל לעשות עבודתנו כראוי והקב"ה יסייע לנו להשלים את החסר, עד שיקויים בנו "וּמִלְ ה' אֶלְקֶיךָ אֶת לְבָבְךָ" (דברים ל', ו), בגאולה האמיתית והשלימה.

”וַבַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ” (יב, ג)

”כשם שנכנס לברית” – כוחה של ברכת הקהל

במדרש (קהלת רבה פ”ג ד ודברים רבה פ”ט א) מובא מעשה נפלא על חשיבות הברכה שמברכים הקהל לרך הנימול - 'כשם שנכנס לברית' וכו': פעם אחת הלכו רבי שמעון בן חלפתא עם אנשי עין תאנה מחוץ לעירו לקיים מצות מילה, והיה אביו של אותו תינוק משקה אותם יין ישן בן שבע שנים, ואמר להם: "שתו מיין הטוב הזה, שאני בטוח באדון השמים שממנו אני משקה אתכם גם במשתה נישואין שלו". וענו אחריו כל המסובים: "כשם שהכנסתו לברית כך תכניסהו לתורה ולחופה"! והיו סועדין בסעודת ברית מילה עד חצי הלילה, ואחר הסעודה, כשחזר רבי שמעון בן חלפתא לעירו, פגע בו מלאך המוות.

ראה רבי שמעון שפניו של מלאך המוות רעים, ושאלו: "מדוע רעים פניך"? אמר לו המלאך: "מקול דברים קשים שאני שומע מפי הבריות בכל יום. התינוק הזה שמלתם את ערלתו היום, יש לי עליו שטר פסק דינו שאקח אותו מכאן לאחר 30 יום. אמנם שמעתי שאביו השקה אתכם ואמר לכם 'שתו מן יין הטוב הזה', ועניתם אחריו: 'כשם שהכנסתו לברית כך תכניסהו לתורה ולחופה', לכן נעצבתי ופני רעים, שמתירא אני שתפילה זו שהתפללתם תבטל הגזירה הזאת". והוא מוסר השכל גדול, איזה השפעה גדולה יש לברכה שיהודי מברך בעת ברית מילה, ואומר כשם שנכנס לברית כן יכנס וכו', שברכה זו בכוחה לבטל כל גזירות רעות, ועל ידי זוכים להכניס את הילד לחופה כשתגיע השעה, וצריכים להתחזק מזה שיש לברך איש לרעהו בעת שמחה בלב שלם, וכן רואים כאן מעלת היין שברכו עליו בברית המילה, שכוחו גדול, ויש לשמור אותו לסגולה, שעל ידי יכנס התינוק לתורה ולחופה ולמעשים טובים. [אוצר פלאות התורה]

”וַבַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ” (יב, ג)

במדרש תנחומא (תזריע ה') מובא: שאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא, איזה מעשים יותר מתוקנים של האדם או של הקב"ה? דהיינו אם הקב"ה חפץ שיהיה אדם מהול, מדוע לא בראו מהול? אמר לו רבי עקיבא מעשה האדם יותר מעולים, ולכך מילה נעשית ע"י האדם, ומה ששאלת למה הוולד לא יוצא נימול ממעי אמו - מפני שחפץ הקב"ה לצרף בריותו. כלומר, עיקר הבריאה הוא שהאדם ישלים את הבריאה, וברית המילה היא סמל בגופו של האדם על זה שמשלים את הבריאה.

”וַבַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ” (יב, ג)

בגמרא (מגילה י"ז): מובא, מצוות מילה ביום השמיני, היא זו שהביאה את אנשי כנסת הגדולה לתקן את ברכת "רַפָּאנוּ" כברכה שמינית שבתפילת שמונה עשרה, והטעם לכך מפני שניתנה מילה בשמיני והרך הנימול זקוק לרפואה, לפיכך קבעו ברכת "רַפָּאנוּ" בשמינית.

ותמה רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל (ב"מזמור לתודה") הרי הרבה מחלות יש וכולן צריכות רפואה, וא"כ למה תלו זאת דווקא במצוות מילה שצריכה רפואה? ותירץ, מאחר ולעתיד לבוא לא יחטאו א"כ גם לא יחלו, שמחלות הבאות על האדם הם כגמול על חטאיו, ומאחר שלעתיד לבוא לא יחטאו ולא יחלו, ישאר עניין אחד שיהיה צריך רפואה, והוא רך הנימול לברית המילה ביום השמיני, לכך ברכת רַפָּאנוּ היא הברכה השמינית בתפילת שמונה עשרה.

”וַבַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ” (יב, ג)

נוהגים שבברית מילה כאשר אומרים "ואמר לך בְּדַמֶּיךָ חַיִּי", המוהל לוקח טיפת יין ושם על שפתי התינוק. וכ"כ ה'אבודרהם': "...ומנהג כשאומר 'ואומר לך בדמייך חיי' נותן באצבעו מהיין על שפת התינוק, דאמרו במדרש (רבה במדבר) על הפסוק (שמות לב, כז): "שִׁימוּ אִישׁ חֶרְבוֹ עַל יָרְכוֹ" - משה מל ואהרן פורע ויהושע משקה, פירוש לפי שכל אותם 40 שנה לא היו מלים במדבר מטורח הדרך, ומפני שלא נשבה רוח צפונית, ועכשיו שהיו עומדים ליהרג, לא רצו משה ואהרן שיהרגו בלא מילה ובלא קבלת מצווה, ולכך היה משה מל ואהרן פורע ויהושע משקה אותם מאפר העגל שעשו. ואמרו בגמרא (מסכת עבודה זרה מד.) שבדקן כסוטות, ואותה השקאה הייתה להם בעת מילה ופריעה למות ולא לחיים. ואנו אומרים השקאה זו של מילה והפריעה יהיו לחיים ולא כאותה של יהושע.

כסא של אליהו הנביא

כתב ה'אבודרהם': "ונהגו לעשות כיסא לאליהו, וסמך לדבר ב'פרקי דרבי אליעזר' (פכ"ט) כשגזרו בימיו על הברית ונתקנא לדבר וברח לו ונחבא במערה, ויאמר ה' לו (מלכים א' יט, ט): "מה לך פה אֵלֶיָהוּ? ויאמר: "קָזָא קְנָאֵתִי לֵה' אֱלֹקֵי צַב־אוֹת כִּי עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (מלכים א' יט, י).

אמר לו הקב"ה: "חייך על שקנאת על המילה כל זמן שיעשו המילה תעיד עליהם שקיימום". לפיכך מושיבין כיסא למלאך הברית שנקרא אליהו. ועושים סעודה ביום המילה, וסמך המדרש (בראשית כא, ח): "וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גְדוֹל בַּיּוֹם הַגָּמַל אֶת יִצְחָק". ביום הג'מל (=ה'ג'+8 - מל) את יצחק שעשה משתה ביום השמיני שנמול. כשמכניסים התינוק אומרים ברוך הבא ש"הבא" בגמטריה 8 וזהו ברוך הנימול לשמונה כמניין "הבא". [אבודרהם' - אש דת]

כיצד מגיע אליהו הנביא לבריתות הנערכות

בכמה מקומות במקביל

בפרקי דרבי אליעזר (פכ"ט) מובא: "אמר לו הקב"ה (לאליהו), חייך שאין ישראל עושין ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך. מכאן התקינו חכמים שיהיו עושין מושב כבוד למלאך הברית", והוא נקרא - 'כסא של אליהו'.

וזה תמוה איך מתקיים הבטחה זו כאשר בשעה אחת נערכות כמה בריתות בארבע קצוותי תבל, במזרח מערב צפון ודרום.

וב'אוצר י"ד החיים' (אות תת"ז) תירץ, אליהו הנביא שולח לכל ברית מילה ניצוץ אחד ממנו. דומה לזה מצאתי לעניין מה שאליהו הנביא מגיע בליל פסח בכל בתי ישראל, שכתב ה'אלף כתב' (מה'תורת חסד' אב"ד לובלין, אות כא): אליהו הנביא 'או שליחו' בא בליל פסח בבתי צדיקים. וכן גם בברית מילה, שלפעמים שולח אליהו את 'שליחו' להשתתף בברית מילה, ולא כל אחד זוכה שאליהו הנביא בעצמו יהיה אצלו בברית מילה. וב'זכר דוד' כתב יש לאליהו 60 ריבוא מלאכים תחתיו לשרתו. [אוצר פלאות התורה]

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

לפני כשנה לערך נלב"ע בשיבה טוב ובשם טוב בארצות הברית, ביום ההולדת הצ"א (91) לחייו, המוהל הנודע, תומך התורה ולומדיה, רבי אברהם הכהן קאהן זצ"ל. הרב קאהן נפטר כתוצאה מנגיף הקורונה, המשתולל בעולם בימים אלו. רבי אברהם הכהן זצ"ל, נודע הן כמייסד הקרן הנודעת על שמו 'קרן אברהם הכהן', שהצמיחה בין שורותיה רבים מגדולי התורה וההלכה בדורנו, והן כמוהל מומחה, אשר מל רבבות תינוקות במשך עשרות שנים בכל רחבי העולם, ועד לשבוע האחרון לחייו עוד עסק במלאכת קודש זו.

רבי אברהם, כאחד מזקני המוהלים בדורנו, ראה שליחות קודש להשמיע את קולה של ההלכה הצרופה במצווה זו, לפני גורמים שונים מבית ומחוץ, שבקשו לשנות את המסורת ולפגוע במצוות המילה אשר נשמרה בידינו כצורתה מדורי דורות.

בערוב ימיו סיפר רבי אברהם זצ"ל: "היה זה בשיאם של ימי המאבק בגזרת המילה, שריחפה על יהדות ארצות הברית. באותם ימים ביקשתי לפרסם בעיתון הנודע ה'ניו יורק טיימס' מודעה גדולה, שתבהיר קבל עם ועולם כי אין כל אמת בטענות שהעלו כנגד קיום מצוות המילה, וכי מדובר באנטישמיות לשמה שאינה מתבססת על המציאות כלל.

כאשר בררתי על אודות המחיר שיהיה עליי לשלם על מודעה שכזו, נרתעתי. מדובר היה על מחיר של עשרות אלפי דולרים לעמוד.

היות שבמהלך השנים כבר זכיתי ללמוד לא אחת, כי כאשר מבקשים לעשות לשם שמיים - הסייעתא דשמיא מובטחת, על כן לא התייאשתי והמתנתי לראות כיצד יתפתח הדבר. ואכן, למרבה ההפתעה, כמה ימים לאחר מכן פנו אלי עורכי העיתון מיוזמתם, וביקשו ממני להתראיין ולהביא את דבר היהדות החרדית בנושא הטעון והסוער. הם אף ביקשו את רשותי להתלוות אלי לכמה מהבריתות שאני עורך, כדי לראות מקרוב את מהלך העניינים.

היתה זו מתנה משמיים בעבורי. לכאורה הייתי אמור להיענות להצעה ולקבלה בשתי ידיים פתוחות. הפרסום בבמה כה מכובדת ומפורסמת, יכול היה לתרום רבות למאבק ולהשפיע רבות על הצלחתו. אלא שלמעשה היתה הזדמנות גדולה ביותר; אף אחד לא היה מוכן להבטיח לי, שדברי יובאו כצורתם ללא כל שינוי, ושהאופן שהם יובאו בכתבה - לא יגרום יותר נזק מתועלת, וכך באתי לתקן ונמצאתי מקלקל, חלילה".

כמו בכל צעד בחייו, עלה רבי אברהם למעונם של גדולי הדור, כדי להיוועץ עימם בשאלה הרת גורל זו. התשובה שהוא קיבל היתה, שמפני שהגזרה כבר נגזרה והחוק נגד המילה חוקק, מסתבר שלא יגרם נזק נוסף כתוצאה מראיון שכזה, הגרוע כבר נעשה. מאידך, אם הדברים יובאו בכתבה באופן הנכון, יתכן שהדבר ישפיע לטובה על דעת הקהל בארצות הברית, בנוגע למצוות ברית המילה ואולי אף ישפיע על החלטת בית המשפט, בתביעה שהוגשה באותו זמן לשם ביטול החוק הנורא. משקבלתי את אישורם של גדולי ישראל, המשיך וסיפר רבי אברהם, "מיהרתי לחייג לעורכי העיתון ולהשיב להם תשובה חיובית. קבלתי את אישורה של משפחה שעמדה לערוך ברית מילה באותם ימים, להשתתפות כתבי העיתון בשעת קיום המצווה.

למחרת בבוקר נערכה הברית. העיתונאים הופיעו זמן רב לפני השעה המיועדת. עוד טרם החלה הברית, הבחנתי שהעיתונאים עוקבים בדריכות אחרי כל תנועה שלי. ממבטיהם החודרים והממוקדים ניכר היה, כי הם התכוונו מראש טרם בואם, ובליבי נשאתי תפילה כי אזכה להיות שליח טוב בעבור כלל ישראל. הברית עמדה להתחיל. כמנהגי פתחתי באמירת התפילה הנודעת למוהל, ולפתע פרצתי בבכי סוער ובלתי נשלט, חשתי כי נעשה לי עוול. אחד מהעיתונאים נזעק לעברי בבהלה; 'קרה משהו?! הוא התעניין בדאגה.

"הרגעתי אותו והסברתי לו: 'ראה נא, אני אדם מבוגר. כל ימיי השתדלתי לקדש שמיים, אפילו בימי השואה שבהם עלה לי הדבר במסירות נפש. עתה לעת זקנה הזדמן לפני ניסיון קשה, ואני מתפלל לפני ה' שאעמוד בו בהצלחה, לבל יתחלל שם שמיים על ידי חלילה דווקא בשנותי המאוחרות.' משום מה, דברי שנאמרו בספונטניות, מבלי שהתכוונתי לכך מראש, הסעירו את ליבם של קבוצת העיתונאים הנוכרים. כמה מהם טפחו על כתפי ואמרו לי כי אני יכול להירגע. שכן כבר עתה הם ראו כי מרבית הטענות שהושמעו כנגד המצווה אינן נכונות, בראותם את הסטריליות המדוקדקת שעליה אני מקפיד טרם קיום הברית, אשר לאחריה כמעט ואין סיכוי לפגיעה בבריאות הילד. דבריהם הרגיעו מעט את רוחי הסוערת. התחלתי בעריכת הברית כאשר העיתונאים עוקבים בדריכות אחר מעשיי. משסיימתי הם מחאו לי כפיים, והחמיאו לי כי מעולם לא ראו אומנות שכזו, כאשר כולה נעשית על פי כללי הרפואה בזהירות הנדרשת, וכי מעתה ברור להם כי אכן אין ממש בטענות שהעלו כנגד קיום המצווה כתיקנה, ואין זו אלא אנטישמיות בהתגלמותה. כמה ימים לאחר מכן, התפרסמה כתבה באורך שלושה עמודים מעל גבי ה'ניו יורק טיימס', שבה פורשו העיתונאים בפרוט ובאריכות, את התרשמותם החיובית מהאופן שבו מקפידה המסורת היהודית על עריכת ברית המילה בזהירות הגדולה ביותר, באופן שימנע עד למינימום את צער התינוק, ושלא יגרם ממנו כל נזק לבריאותו.

הכתבה היתה כה מוצלחת עד שהיו שטענו שהוזמנה על ידי דבר שכאמור לא היה לו כל שחר. בתחילה היה מדובר שהיא תמוקם בעמוד השער, אולם אירוע דרמטי שהתרחש באותו היום, גרם לה להדחק בעמודים הפנימיים, אבל המסר שהובע ממנה חלחל, ויתכן מאד שתרם לביטול החוק. [וכל מאמינים' פרשת תזריע מצורע תש"פ]

"בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ" (יג, מו)

אמרו חז"ל מה נשתנה מצורע (משאר טמאים) שאמרה תורה **"בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ"**? אלא, הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו, ובין איש לרעהו, אף הוא ייבדל. לפיכך אמרה תורה **"בָּדָד יֵשֵׁב"** (ערכין טז).

גם בפסוק **"טמא טמא יקרא"** ישנה **"מידה כנגד מידה"**. כשם שנהגה הוא לגלות קלונם של אנשים בפרהסיא, כך עליו לגלות קלונו שלו (שמירת הלשון ח"ב - פרק ט"ז).

על הפסוק **"בָּדָד יֵשֵׁב"** כתב ה'חינוך' (מצוה קעא): משורשי המצוה שיקח דמיון בנפשו בהרחקתו מבני אדם, כי בסיבת החטא ירחק האדם מכל טוב למען ישוב מדרכו הרעה... וכלל גדול בכל הדברים: במידה שאדם מודד - בה מודדים לו (סוטה ח:), הכוונה לומר כי כפי מעשה אדם, אם לטובה או להיפך, יתכן לקבל תגמול, כי לעולם באותו העניין שְׁיִישִׁים כל מחשבותיו ויעשה מעשיו, בדוגמתו ממש תמשיך עליו הברכה או ההיפך.

בחור שבא להתיעץ עם הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל סיפר לו: "היתה לי הצעת שידוך לא רעה וכבר נקבע תאריך לפגישה. והנה מוקדם יותר, באותו יום, הציעו לי הצעה חדשה נראית מוצלחת הרבה יותר מהקודמת. התקשרתי לשדכן הראשון והודעתי לו שאני עסוק במשהו אחר ובקשתי שיבטל את הפגישה המתוכננת". התרעם עליו מרן הרב חיים והוכיח אותו: "לא נהגת כשורה! לצער כך את הנערה לאחר שהמתינו לפגישה יום שלם?! היה עליך לקיים את הפגישה כמתוכנן, ורק אחר כך, אם זה אינו מוצא חן בעיניך לומר שאינך מעוניין להמשיך".

כעבור ימים אחדים חזר הבחור למרן הרב חיים חפוי ראש ואמר: כבר קבלתי את עונשי על הצורה שבה נהגתי, מידה כנגד מידה, מעט לפני השעה שבה הייתי אמור לצאת לפגישה עם הבחורה השניה, הודיעו לי שהיא ביטלה את הפגישה, משום שיש לה הצעה טובה יותר.... [רבי חיים]

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

"אתה כבר מהול" – סיפור לשבת

שח הרב ב' שליט"א: היה זה לפני למעלה מעשרים שנה שיצאה אז קריאה מגדולי ישראל לאברכים להקדיש שעה שבועית ללמד רחוקים תורה ויהדות. ואכן, נענית לקריאה והלכתי לשכונה הסמוכה למגורי בירושלים, ושם התחלנו כמה אברכים בארגון שיעורי תורה לעולים מרוסיה, בתוך כדי הודעות על השיעור, הגיע לשיעור יהודי מרוסיה שהוא פרופסור למתמטיקה, וביקש להצטרף לשיעור, רק התנה שני תנאים, הוא לא מהול עדיין, ומבקש שלא ידברו איתו על עניין זה, וכן, הוא נשוי לגויה, ומבקש שלא ידברו איתו על זה. באם אתם מסכימים לתנאים אלו אני אשמח להצטרף לשיעור.

לא ידעתי מה מוטל עליי לעשות ביהודי הזה, האם ללמוד עמו ומה ללמוד עמו כדי שישפיע עליו?...

נסעתי לבני ברק למרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל וספרתי לו את כל העניין ושאלתי את מרן הרב מה לעשות למעשה, אמר לי רבנו תלמד איתו פרק 'הזהב' בבא מציעא ואל תדבר איתו שום דבר על מילה וכו', רק תלמד איתו פרק זה.

וכך עשיתי. התחלתי ללמוד איתו בחברותא פרק הזהב, והוא שהיה מוכשר גדול הבין וקלט יפה, וכן למדנו כמה שבועות. עד ששבוע אחד הגענו לסוגיא של 'תגרי לוד', וכהקדמה לסוגיא אמרתי לו שאתה הרי מתמטיקאי, וכנראה מאוד תהנה מהסוגיא הזו. והתחלנו ללמוד את הסוגיא, אך הוא לא קלט את הסוגיא, וכך חזרנו פעם שניה ושלישית אך הוא לא הצליח לקלוט, והיה לו צער גדול מזה, אך בזה הסתיים השיעור באותו יום (שהיה יום רביעי).

הוא חזר לביתו וניסה למחרת ללמוד לעצמו את הסוגיא שוב ושוב, ולא הצליח להבין. ואז הוא נזכר שסיפרתי לו על ישיבת חברון ששם לומדים כמעט כל הלילה, והחליט לנסוע לישיבה אולי שם יסבירו לו את הסוגיא.

הוא הגיע באישון ליל שישי לישיבה והתבונן בלומדים, ואז ניגש לאחד הבחורים שנראה היה שלומד ברצינות, וביקש ממנו אם יוכל ללמוד עמו סוגית "תגרי לוד", והוא הסכים והחל ללמוד איתו והסביר לו פעם אחר פעם אך הוא לא הצליח להבין. וכך בשבת ניסה שוב ללמוד לעצמו, ואז הרגיש בנפשו ש'העורלה מפריעה לו להבין את הסוגיא', והחליט לקבל עליו למול - לעשות ברית מילה.

ביום א' פנה לארגון 'ברית יצחק' שמתעסק בבריתות לאנשים מבוגרים, וארגנו לו באותו יום ברית. ביום רביעי של אותו שבוע שבו יש קביעות עם האברך, התקשר להודיע לאברך שאינו מרגיש טוב ולא יכול להגיע היום, ולא סיפר לו כלום על הברית.

שבוע לאחר מכן, ביום ד', ביקש מהאברך שיבוא ללמוד בביתו, ואכן הגיע לשם, ולמדו שוב סוגית "תגרי לוד" אך ראה זה פלא, הוא הבין את הסוגיא, וקלט היטב את החשבונות והיו לו קושיות ותירוצים עד כדי חבורה שלמה, והאברך השתומם מאוד למראה עיניו, שלפני שבועיים לא הבין כלום וכעת הוא מבין כל כך טוב ובבהירות.

ואז אמר לו המתמטיקאי, אתה ודאי מתפלא מה קרה, וסיפר לו שהרגיש שהעורלה מפריעה לו, ונימול שבוע שעבר, ואחר כך הרגיש קדושה ושלח את אשתו הגויה מביתו, וכעת מרגיש כיצד זה עוזר לו להבין את הסוגיא.

אך שאל את האברך, מי נתן לך את הרעיון לעשות לי כזה תרגיל, שאני בעצמי אצטרך למול בלי שדברתי איתך על כך. אמר לו האברך, יש יהודי צדיק בבני ברק ששאלתי אותו והוא אמר לי לעשות את זה.

הלה חייך 'שוב אתם עם הצדיקים שלכם', בבקשה תאמר לי בדיוק מי נתן לך את הרעיון. ואמר לו האברך, אם אתה לא מאמין לי בא ניסע מחר לוותיקין לבני ברק שם נשאל את הצדיק שהוא מהיכן ידע להציע את זה ותראה בעיניך ששאלתי אותו. וכך עשו.

למחרת השכימו קום, נסעו להתפלל במניין ותיקין בני ברק, ואחרי התפילה נכנסו לרבנו זצ"ל והאברך ביקש מרבנו שהמתמטיקאי רוצה להגיד לרבנו חבורה ב"תגרי לוד".

רבנו הסכים ונשא ונתן עמו, וכשסיים שאל רבנו במה העניין, והציג האברך בפני רבנו את המתמטיקאי, וציין בפניו שזה האיש שדיבר אודותיו לפני כמה חודשים שאינו מהול ולומד עמו, וזה החבורה שיצאה לו.

כששמע רבנו זצ"ל דבר זה חייך ואמר לו "אתה כבר מהול", והלה פרץ בבכי, ושאל את רבנו מהיכן יודע?...

ענה לו רבנו "כי אי אפשר להבין סוגית 'תגרי לוד' כשיש עורלה"! ואם הצלחת להבין את הסוגיה ברור שאתה כבר מהול".

[כאיל תערוג]

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

אמר בגמרא (מנחות מ"ג:): על דוד המלך שאמר "למנצח על השמינית" (תהלים יב, א), כשנזכר במילה שניתנה ביום השמיני. ולכאורה היה צריך לומר "למנצח על השמיני"? מתרץ ה"פרדס יוסף" (ע"פ הרמב"ם הל' מלכים פ"ט א') "על ו' דברים נצטווה אדם הראשון: עבודה זרה, ברכת ה', שפיכות דמים, גילוי עריות, גזל ודינים. הוסיף לנח 'אבר מהחי', וכן היה בעולם עד אברהם. בא אברהם ונצטווה יתר על אלו במצות המילה". אם כן ברית מילה היא המצווה השמינית שניתנה ע"י הקב"ה לבני אדם, לכן אמר דוד המלך "למנצח על השמינית" - על המצווה השמינית.

[אש דת]

בברכת התורה רון ברינה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוחה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוחה בת שמשון מרים בת עיזיה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הרס-הודיה, תמר, יעל ומיכל שרה בני פאולה **זיווג הגון:** זרבה בת אטווג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת אייריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמואל בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן גר: גולן בן דינה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קק בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נוארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל
נעמה בת אסתר

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון